

Proprietate intelectuală

Prezentare generală

Companiile își pot proteja proprietatea intelectuală prin:

- **drepturi de proprietate industrială** - brevete, modele de utilitate, desene, mărci, protecția soiurilor de plante, topografia circuitelor integrate și indicațiile geografice - care trebuie înregistrate în fiecare stat membru al UE (desenele și mărcile comerciale pot fi înregistrate și la nivelul UE)
- **drepturi de autor** pentru operele literare originale și lucrările artistice, muzică, emisiuni de televiziune, software, baze de date, creații publicitare și multimedia - acordate automat, nefiind necesară înregistrarea oficială
- **strategii comerciale** - cum ar fi secretele comerciale, know-how-ul, acordurile de confidențialitate sau producția rapidă

Proprietatea industrială constituie un factor de dezvoltare tehnică și de progres economic. Progresul economic presupune reunirea a două condiții fundamentale : existența unui instrument care să stimuleze activitatea inventivă și care să ușureze schimbul de cunoștințe tehnice. Brevetul de invenție constituie acest instrument. Prin dreptul exclusiv pe care-l conferă, brevetul de invenție oferă inventatorului speranța de a-și amortiza investițiile adesea considerabile pe care le implică transformarea unei invenții într-un produs sau un procedeu industrializabil și comercializabil.

Brevetele sunt drepturi naționale acordate de oficiile naționale de brevete. Nu există un brevet unic pentru protejarea drepturilor pe tot teritoriul UE. O singură cerere de acordare a brevetului european aprobată de Organizația Europeană de Brevete (OEB) va oferi protecție la nivel național în acele state europene membre ale OEB, selectate de către solicitant. Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor simplifică aplicabilitatea la nivel internațional.

Brevetul ca titlu de protecție

Cuvântul brevet provine din latinescul „brevis” ceea ce înseamnă scurt, puțin, mic. În Roma antică – nota brevis însemna mențiunile succinte pe care cei însărcinați le făceau despre discursurile oratorilor în senat.

Privilegiile – un alt termen folosit pentru recunoașterea drepturilor de autor în sec. XIV și XV, urmând apoi perioada în care drepturile referitoare la invenții sunt denumite patente.

În legea franceză din 1791 apare denumirea de brevet, care va fi preluată și de legea italiană – 1855, legea spaniolă – 1878, legea portugheză – 1896.

Astăzi patent înseamnă brevet, având semnificația de titlu de protecție a invenției. Convenția de la Paris din 1883 a folosit pentru prima oară în convenție internațională denumirea de brevet.

Brevetul e un acord între patentator (inventator) și stat care e reprezentat de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci. Înțelegerea constă în faptul că invenția devine accesibilă publicului larg, în schimbul monopolului acordat inventatorului, împiedicându-i astfel pe alții să folosească invenția fără permisiunea sa, pentru o anumită perioadă de timp.

Un brevet îi da proprietarului drepturi exclusive asupra unei invenții pentru o anumită perioadă de timp care în România (și în majoritatea statelor) e de 20 ani. Acest drept exclusiv e obținut în urma prezentării în cel mai mic detaliu a invenției către public.

Diferitele tipuri de invenții ce pot fi brevetate includ:

- * Instrumente;
- * Aparate;
- * Produse;
- * Metode;
- * Procese;
- * Produse rezultate din procese.

Drepturile asociate mărcilor și desenelor pot fi înregistrate la nivel național sau european. Drepturile la nivel comunitar sunt înregistrate de **Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne**, cu sediul la Alicante (Spania). Aceste drepturi sunt exclusive și valabile în toată Uniunea Europeană.

Marca conferă personalitate unei firme și face distincție între numele și aspectul produselor și serviciilor dumneavoastră și restul produselor sau serviciilor existente pe piață.

Prin înregistrare marcii se elimină riscul de confuzie în fața clienților, furnizorilor sau terților interesați.

Înregistrarea mărcii la OSIM (Oficiul din România), OHIM (Oficiul european) sau WIPO (Oficiul internațional) conferă titularului un drept legal exclusiv asupra mărcii.

Mărcile pot fi:

1. Verbale: Alcateuite doar din litere sau cifre
2. Figurative: Alcateuite doar din reprezentari grafice (fara litere, cifre)
3. Combinate: Combinatie de imagini, litere, cifre

Protejarea mărcii începe din ziua depunerii cererii de înregistrare și atribuie solicitantului un drept de interdicere către terți de a folosi marca respectivă

Acordarea certificatului de atribuire a mărcii se face după o perioadă de aproximativ 5 luni de la depunerea cererii, perioadă de timp necesară efectuării demersurilor și cercetărilor obligatorii pentru a nu fi încălcat un drept anterior al unei alte mărci.

10 ani de la data depunerii cererii este perioada de valabilitate a unei mărci. După această perioadă există posibilitatea reînnoirii pentru perioade succesive de câte 10 ani. Înregistrarea la OSIM aduce cu sine interdicția, pentru terți, de a depune sau de a utiliza fără acceptul expres din partea titularului marca sau unul din elementele sale caracteristice, pentru aceleași produse sau servicii.

Drepturile asupra mărcii pot fi transmise prin cesiune sau licență oricând în cursul duratei de protecție a acesteia, astfel:

* prin cesiune, independent de transmiterea fondului de comerț în care aceasta este incorporată. Cesiunea poate fi totală sau parțială, fără limitarea teritorială a folosirii mărcii.

* prin licență, exclusivă sau neexclusivă, pentru toate sau numai o parte din produsele/serviciile pentru care marca a fost înregistrată.

Actele ce modifică sau transmit drepturile asupra unei mărci trebuie stabilite în scris. Ele nu pot fi

opuse unor terți decât după înscrierea lor în Registrul Național al Mărcilor.

Pentru companii: marca înregistrată este un drept de proprietate, fiind singura posibilitate care permite titularului să folosească în exclusivitate respectiva denumire sau imagine și să se opună contrafacerilor sau imitațiilor.

Pentru consumatori: marca înregistrată reprezintă cel mai comod mijloc de a recunoaște rapid o categorie de produse și servicii care i-a fost recomandată sau pe care experiența l-a determinat să o prefere altor produse sau servicii de aceeași natură.

După înregistrare: marca poate fi evaluată, vândută (cesiune), acordată ca drept de folosire (licențe) sau opusă altor mărci utilizate de concurență.

Depunerea cererii și constituirea depozitului la OSIM conferă primului solicitant, pentru produsele și serviciile desemnate în cerere, un drept exclusiv, care-i permite să se opună contrafacerilor sau imitațiilor ilegale.

Astfel, eforturile financiare de promovare manifestate de către titularul mărcii pentru a-și face cunoscute produsele, nu vor putea fi folosite în mod neloial de către concurenți.

Există numeroase exemple de mărci înregistrate care au intrat în limbajul oamenilor de pretutindeni, integrate în limba respectivă. Am putea aminti aici "Xerox" folosit și în românește ca substantiv (sinonim pentru "copie" sau "copiator") și "Hoover" devenit verb pentru vorbitorii de limbă engleză (sinonim pentru "a aspira" sau "a curăța"). Primul aspirator "Hoover" a fost realizat în Statele Unite în 1908 conform proiectului lui Murray Spangler și a fost vândut în Marea Britanie pentru prima dată în 1919. Marca "Xerox" s-a născut în 1948 pentru copiatoare ce foloseau un nou procedeu patentat de Chester Carlson denumit xerografie (derivat din cuvinte grecești pentru "uscă" și "a scrie").

Desenul industrial

Reprezintă aspectul unui produs redat în două dimensiuni, rezultat din caracteristicile specifice ca: linii, contururi, culori, forma, textura, sau materialul produsului sau chiar suprafața lui decorativă.

Modelul Industrial

Reprezintă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, redat în trei dimensiuni, rezultat din combinația dintre principalele caracteristici

Înregistrarea unui **model sau desen industrial** vă dă dreptul exclusiv de exploatare al acestuia pe teritoriul țării unde doriți să se realizeze protecția. De asemenea vă dă dreptul de a interzice terților să efectueze fără autorizarea dumneavoastră reproducerea, fabricarea, comercializarea sau oferirea produsului înregistrat spre vânzare.

Înregistrarea se face în Registrul Național al Desenelor și Modelelor Industriale emis de OSIM (Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci) prin efectele legii 129/1992, republicată în MO 193/2003 !

Cererea de înregistrare va fi însoțită de reprezentările grafice ale desenului ce urmează a fi înregistrat și de o declarație a autorului (persoana juridică sau fizică) iar hotărârea de admitere sau respingere a cererii se ia de către o comisie în termen de maxim 6 luni de la data publicării cererii în BOPI. În cazul unei soluționări favorabile a cererii de înregistrare, produsele sunt protejate încă din ziua depunerii cererii de înregistrare.

Rezultatul înregistrării unui produs la OSIM este certificatul care consființește un drept exclusiv al titularului asupra produsului pe o perioadă de 10 ani cu posibilitatea reînnoirii. Produsele protejate vor fi înscrise în Registrul Național de Desene și Modele Industriale și vor purta semnul D însoțit de numărul

de înregistrare al produsului la OSIM și numele titularului.

Prin licențe, francize sau cesiuni dreptul de a produce și/sau comercializa un produs înregistrat poate fi transmis contra cost altor firme interesate care îl vor produce în cantitatea și calitatea impusă de titularul certificatului.

Foarte important este ca va beneficia de toate drepturile conferite de înregistrarea unui produs prima firmă/persoană îndreptățită care înregistrează respectivul produs la OSIM în dauna altor producători care au neglijat acest aspect legal.